

Пригодін М.Д., ст. викладач
кафедри «Дизайну»

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

ВПРОВАДЖЕННЯ СТИЛЮ І МОДИ (ЕСТЕТИЧНІ АСПЕКТИ) В ДИЗАЙНЕРСЬКОМУ ПРОСТОРИ

Анотація. У статті розкриваються естетичні аспекти впровадження стилю, моди в дизайн-просторі.

Ключові слова: естетика, аспекти, дизайн, стиль, мода, дизайн-простір.

Аннотация. Пригодин Н.Д. Внедрения стиля и моды (эстетические аспекты) в дизайнерском пространстве. В статье раскрываются эстетические аспекты внедрения стиля и моды в дизайн-пространстве.

Ключевые слова: эстетика, аспекты, дизайн, стиль, мода, дизайн-пространство.

Annotation. Prigodin N.D. The introduction style and fashion (esthetics aspects) in design space. The aesthetic aspects of introduction of style and fashion in design-space open up in the article.

Keywords: esthetic, aspects, design, style, fashion, design space.

Постановка проблеми. Естетичні аспекти сучасного дизайну полягають у тому, що споживачу потрібні моделі, вироби, речі стійкі до часу і простору; не лише екстравагантні, не зовнішнього ефекту, а насамперед, якісні, естетичні, раціональні. Необхідно, щоб моральний ресурс виробу був мобільний з його експлуатаційним ресурсом і дизайнерських стилів в контексті європейського дизайну, що створюють умови для розробки своєї національної концепції сучасних проєктів.

Мета статті: Впровадження стилю і моди як естетичних аспектів в дизайн-простір. Застосування різноманітних стилів і модних художніх течій, які формують художньо-естетичні орієнтації і світогляд на модний костюм, модне взуття, модний автомобіль тощо.

Стаття виконана за планом НДР ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.

Виклад основного матеріалу. Впровадження художньо-естетичних аспектів стилю і моди в дизайні представляє собою науково-творчу діяльність з реалізацією у конкретний виріб і дозволяє розробити свою стратегію художнього конструювання.

Стиль в дизайні виступає як естетичний аспект (категорія) стійкий до часу із художніми особливостями. Формування стилю визначається системним об'єднанням суттєвих ознак предметів матеріальної та духовної культури.

Об'єкти дизайнерського спрямування у своєму стильовому виразу формуються під впливом ідеологічних напрямів і виробничих умов, які пов'язані з загальним рівнем техніки, проблемами конструювання, даного часу і простору, матеріалами і технологічними можливостями.

Діалектичний розвиток форми відносно стильового і модного напрямку переживає кожний виріб, але за терміном часу він морально старіє. Старіють окремі, скажімо, механізми, важливі вузли, або народжуються нові принципи функцій роботи конструкцій, а це у свою чергу змінює формоутворення речей. Якою б сучасною формою не здавалася б вона сьогодні, ми станемо свідками її старіння. Ресурс техніко-економічного показника одного виробу розрахований, наприклад, на три роки, другим можна користуватися вісім-десять років, а це значить, не можна підходити однаково к різним формам промислових виробів або готового одягу, взуття і таке інше. Вироби у котрих «життя» коротке, можуть конструюватись екстравагантними, більш характерними, з більшою тенденцією віддзеркалювання сьогodenної моди. Форма виробу, що призначенні до довготривалої служби, повинна бути більш стриманою, нейтральною.

Саме форми стримані щодо часу і простору в значній мірі визначають і викристалізують оригінальність, художню новизну, стильовий напрямок. Вироби, де дизайнерське осмислення і формоутворення морально старіють, втрачають споживача.

Таким чином, дизайнер повинен відповідально підходити до питань морального старіння

Надійшла до редакції 23.07.2010

форми, розраховуючи всі параметри, як технічні ресурси виробу, так і з новинкою моди, художнім напрямком стиля, кон'юнктурою ринка. Дизайнер отримує і науково обґрунтовані рекомендації від різних спеціалістів дизайнерського спрямування: конструкторів, технологів, товарознавців, економістів внутрішнього та зовнішнього ринку, що є позитивним як колективна творча діяльність.

В дизайн-розробках необхідно впроваджувати естетичні аспекти стилю і моди, які функціонують у життєдіяльності сучасного суспільства, щоб віддзеркалюватисьогоденні принципи й закономірності розвитку культурної сфери країни, об'єднуючи вироби і навколишнє середовище.

Для ряду сфер мистецтва, техніки, дизайну проблема стиля і моди прийняла загострений художній характер, коли промислові вироби, одяг, взуття, текстиль тощо по техніко-економічним параметрам є потужні і якісні, але не модні, відсутній стильовий напрямок і поповнюють запаси морально застарілих товарів. Тому необхідно проводити науково-дослідницькі розробки, щоб запобігти небажаним прорахункам. До речі, саме мода і стиль здійснює безпосередній вплив на рекламу і збут тих товарів, які вийшли з моди.

Промислові вироби, готовий одяг, взуття, меблі тощо повинні повністю віддати суспільству частину корисного ефекту, зовнішньо не застарілого раніше, чим вичерпати їхні техресурси, значить, особливості стиля, характер моди, тобто естетичні аспекти потрібно упереджувати з видом виробу, терміном служби його технічних параметрів.

Щодо характеру зв'язків між стилем і модою (конструкцією і формою), то він проявляється по-різному у кожній речі.

Скажімо, двигун автомобіля або аксесуари одягу (кармани, пояси, шарфи, гудзики, «блискавки» тощо) – це закінчені конструктивні моделі незалежні від конструкції головного виробу. Тому формоутворення автомобіля далеко не жорстко визначається формою двигуна або аксесуарів одягу, а в необхідності проводити наукові дослідження, розробки стратегії і тактики дизайн-проекту, формування кон'юнктури ринка, враховуючи всі сторони як технічним ресурсом, так із стилем і модою з подальшим виходом на експорт продукції в інші країни.

Отримання оптимальної інформації про моду з одного боку і стильового напрямку з іншого – додадуть дизайнеру по суті високі вихідні параметри для роботи над формоутвореннями сучасних виробів, а також проектування перспективних виробів, речей тощо.

Формування стилю визначається складними процесами вдосконалення постійного розвитку сучасної техніки, науки, культури, проходить в безперервному доланні традиційних форм і затвердження нових.

Великих можливостей формування стиля здобуто застосуванням передової технології методом вакуумного пресування, а саме: виготовлення складної, будь-якої пластичної чистої поверхні.

Можливість виготовляти, скажімо, такі матриці і пуансони, які дозволяють із однієї заготовки

отримувати кузов автомобіля, сьогодні має позитивний вплив на формування стилю.

Звичайно, швидкість зміни стилей неоднакова в різні періоди розвитку промислових виробів, особливо в автомобільному будівництві. Від багатоеlementної, складної об'ємно-просторової структури формаставала більш лаконічною, пройшла всі етапи естетичності, стає, до речі, свого роду „скульптурою”, створеною неначе з суцільного матеріалу із впровадженням стилеутворень і модних престижних аспектів.

В деяких країнах проводять в дизайнерському просторі розробки по створенню електромобіля (більш пристосований до міського повітря, який насичений відпрацьованими газами).

Щодо стильових напрямків в різні історичні епохи форма різних виробів відображалась по-різному. Техніка Давнього Рима була більш однорідна в стильовому відношенні, ніж техніка епохи Відродження – більш ускладнена і динамічна, і характером стиля. З розвитком капіталізму станки, прибори, культурні речі споживання мали незначну долю художнього зображення і більш ремісничий характер.

В період ремісничого виробництва техніка в більшості переймала стиль у архітектури і мистецтва. Форма станків, машин, будильників та інших виробів ще довгий час віддзеркалювали стиль готичної архітектури, також інші пануючі стилі (бароко, рококо, класицизм, модерн та ін.) у різні часи накладали свої стильові, художні течії на вироби, одяг, взуття, меблі тощо.

З великим підйомом виробництва у світі та аналізом суттєвих чинників формоутворення швидко зростають естетичні аспекти стилю для виготовлення дизайн-виробів. Дизайн стає носієм стильових особливостей, а саме стиль і мода повинні бути художньо-естетичним засобом для визначення оригінальності, краси, культури і духовності з подальшим залученням споживача.

В 60-70 роки ХХ століття ми бачили обтікаючі криволінійні, округлі форми холодильника, пілососа; робота пілососа, холодильника не були пов'язані з аеродинамікою, але їх форми нагадували космічні ракети і не відповідали функціональному призначенню. Все це вплив моди.

Мода – це естетичний аспект, за своєю сутністю швидко змінюється відносно часу, а також фізіологічним емоційним настроєм. До впливу моди слід відноситися критично. У не професійного дизайнера, який не розбирається в сутності художньо-конструкторського проекту і йде на поводу у моди; перестає думати про цілеспрямованість вибору, отримуючи безлікову річ.

Більшість об'єктів техніки, одягу, взуття, меблів тощо у своєму стильовому напрямку формуються із загальним рівнем технічних і дизайнерських параметрів: методами конструювання, вибором матеріалів, технологічними і естетичними процесами виготовлення ергономічними наробками.

В останні роки в дизайні зарубіжних країн впроваджують стилі, які іменуються: геометричний, пластичний, скульптурний, вільний тощо. В сутності

ці стильові напрямки контрастні за формами і мають незначний раціональний підхід, а саме раціональний пошук стримує самовираження дизайнера, модельєра, художника. Річ у тому, що формалістичні, ірраціональні дизайн-вироби розроблені в такому сенсі, що видаються з претензією на відкриття „нової моделі”, „нової моди”, „нового стилю”, „супермоди”.

У свій час на базі інституту дизайну (м. Харків), розробляючи проект, автори використовували із певної гами стилей один, скажімо, „геометричний” або „скульптурний”, або інші.

Висновки. Аналіз наукових досліджень проведених щодо публікацій В. Даниленко [2], Л. Колані [3, с. 93, мал. 216], А. Неймайстера [3, с. 94, мал. 221], Д. Уотсона [3, с. 183, мал. 526], а також показ фрагментів модного одягу з колекцій відомих світових модельєрів [журнал Ателье за 2009-2010. – К.], приходиш до висновку, що у сучасному дизайні постає все виразніше проблема впровадження різних стилів „геометричного” і „пластичного” в сполученнях між собою (тобто застосування прямолінійних поверхонь, площин, рівних ліній з округлими, круглими, пластичними поверхнями в контексті гармонізації цілісності і зі створенням художнього образу).

Іноді коли поставлені конкретні умови проектування, то застосовують і, звичайно, геометричні форми.

Такий напрямок впровадження стилю і моди претендує на місію революціонізації застоялих естетичних аспектів. Маються на увазі дизайнерські погляди і концепції, які висвітлює видатний український дизайнер, професор В. Даниленко [3, с. 94, мал. 220], [3, с. 103, мал. 240-241], [3, с. 159, мал. 450-451], [3, с. 166, мал. 480-481], [3, с. 182, мал. 522] – *синтез прямих і пластичних форм*.

У цій раціональній доречності знаходяться естетичні аспекти стилю і моди і творчо переосмисливши застосовувати ці аспекти у своїх дизайн-проектах, створюючи конкурентоспроможні вироби.

Література:

1. Бердник Т.О. Неклюдова Т.П. Дизайн костюма. – Ростов н/Д., 2000.
2. Даниленко В.Я. Основи дизайну: навч. посібник. – К., 1996.
3. Даниленко В.Я. Дизайн-підручник. – Харків: ХДАДМ, 2003 – 320 с.
4. Михайлов С.И. История дизайна: учебник. – М., 2000.
5. Курьерова Г. Итальянская модель дизайна. – М., 1993.